

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja:

v Ljubljani na dom dostavljajo:
 celo leto . . . . . K 24—
 pol leta . . . . . 12—
 četr leta . . . . . 6—
 na mesec . . . . . 2—

v upravnemu prejemaju:
 celo leto . . . . . K 22—
 pol leta . . . . . 11—
 četr leta 5:50
 na mesec 1:90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
 Upravnštvo: Knallova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvezor izvzemati nodelje in praznike.

Inserter velja: petekostopna petit vrist za enkrat po 14 vin, za dvakrat po 12 vin, za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijskih zahtevah je potreben dogovor. Upravnštvo naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posemenna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatave naročnine se ne ozira.

"Narodna tiskarna" telefon št. 85.

"Slovenski Narod" velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
 celo leto . . . . . K 25—
 pol leta . . . . . 13—
 četr leta 6:50
 na mesec 2:30

za Nemčijo:
 celo leto . . . . . K 28—
 za Ameriko in vse druge dežele:
 celo leto . . . . . K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
 Upravnštvo: Knallova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Naš vsakdanji kruh.

Na jesen bo zopet jok in stok v tisočih in tisočih rodovinah. Že sedaj so zaslužki nezadostni, draginja je vse večja in davčna bremena tlačijo vse sloje tako, da komaj še dihajo. A za jesen se nam poleg novih velikih davkov obeta še znatno podraženje vseh živil.

Solnce, ki zdaj pripeka z vso silo, je na poljih in na travnikih napravilo malone po vsi srednji Evropi ogromno škodo. Požgalo je najpodbnejša živila in krmila. Kadarski kmetovalec malo pridelava, tedaj poskoči s cenami. Toda letos na jesen bodo cene take, da bo groza.

Od vseh strani srednje Evrope poročajo, da bo krompirja malo in da bo silno drag. Krompir je danes najvažnejše živilo. Meso in sočivje je predrago, da bi se mogli ljudje žnjim živiti, zato uživajo krompir, ki sicer nima mnogo redilne vrednosti, a človeka vsaj nasiti.

Solnce je požgalo tudi mnogo pridelkov, s katerim živinorejci krimijo živilo. Že zdaj je cena mesu nezmošna in za jesen se obeta novo zvišanje cene mesu. Avstrijsko meso se danes prodaja v Monakovem, torej na Nemškem, ceneje, kakor v Avstriji, a vlada se ne gane, da bi vsaj začasno prepovedala izvoz živine v inozemstvo. Še več! V Trstu je zdaj dospelo 800 ton izvrstnega argentinskega mesa, a vlada ne dovoli, da bi se izkralo in prodalo. Krščansko-socijalni minister Weisskirchner je dogovornosklerkalci prodal avstrijske interese Madžarom in izdajalski klerikalci so v zadnjih sejah državnega zabora to izdajstvo odobrili in so glasovali zoper uvoz argentinskega mesa. 800 ton mesu je v Trstu, a konsumenje avstrijski še te hipne pomoči ne bodo deležni; to meso se odpelje v Italijo, ker avstrijska vlada ne dovoli, da bi se pri nas razprodalo.

Požgana so krmila in posledica tega je, da se ponekod živinorejci že pripravljajo na zvišanje cene mleku in ker je solnce požgalo tudi sladkor na pesu, bodo sladkorni baroni na jesen zopet zvišali ceno sladkorja. In kadar že vse cene zvišujejo, ne marajo zaostati ogrski mlini in se pripravljajo, da zvišajo cene moki, posestniki premogokopov pa hočejo poskočiti s ceno premoga.

Naš vsakdanji kruh! Vse nam bodo podražili, meso, kruh, krompir,

mleko, sladkor, premog. Vse, ker vladata ničesar, pa že prav ničesar ne storiti, da bi preprečila grožečo bedo in olajšala milijonom ljudi itak ubožno življenje in težki boj za vsakdanji kruh. Vlad je samo na tem, da ima vedno dovolj poslanca na svoji strani, ki ji dovoljujejo proračune in izdatke za armado — naj pri tem ljudstvo tudi lakote pogine. In če bi vladajo že hotela pomagati, pa ji to branijo agrarci in klerikalci. In med tistimi, ki se z besnostjo divjega fantašika še najbolj zavzemajo za draga živila, so ravno slovenski klerikalci.

Občinske volitve v Novem mestu.

VI.

Življenje človeka v mestih je največ pripomoglo človeštvu do hitejšega razvoja vsega, kar zovemo gospodarstvo, duševno kulturo. V mestih je našel človek svobodo tlačen in tam je v ožjem bivanju s sočlovekom ložje razvila vse moči solidarnosti. Ne ljubezen do sočloveka, ne simpatija niste imeli toliko vpliva na razvoj gospodarstva in nравnosti, kakor solidarnost, vzajemna pomoč, »gegen seitige Hilf«. Cloveska družba temelji na zavesti solidarnosti ljudi, zavest, da človek le kaj premorre v zvezi, s pomočjo drugega človeka, vzajemna pomoč je naravnai zakon, ki činitelj razvoja zraven boja za biti ali ne. Čebele, mravljive in dosti drugih živali je podvrženo temu zakonu. Redkokrat zamore človek reči, da je sam kaj prida storil; vse je skupno delo vseh. »Štirideset let bo, ko sem prestolil ta prag. Bajta je bila takrat čmerna in ubožna, da je bilo gospodarstva sram in hlapca. Pa je tekel pot v potokih, pa smo postavili dom, da je ženskam veselje, moškim čast. Kdo ga je postavlil? Vsi so pomrli trudni; ostal sem sam, poslednji gospodar. Na prostrano, blagoslovjeno polje gleda naš dom. Kdo je obdelal to prostrano polje, kdo ga je razširil? Vsi so pomrli, ostal sem sam, poslednji oralec, poslednji kosec,« — piše Cankar v svojem tako lepem delu: Hlapec Jernej. Cankar bral kneza Kropotkina, ki zakon vzajemnosti kaj krasno razpravlja v znameniti knjigi: »vzajemna pomoč v razvoju«, v kateri ta največji živčnih kritikov življenja dokazuje, da je solidarnost, vzajemnost v človeškem

življenju naravnai zakon, instinkt, na-gon in da je le uživotvorenje tega naravnega zakona pripravilo vse večliko in lepo v človeških razvojih. In v mestnem življenju se je ta princip najboljje razvijal in tudi pobijal najlože sovražnike solidarnosti, ker so meščani tesno na manjšem prostoru živelji, se lože dogovarjali, pa tudi ionje se branili pred sovražniki; meščani so si v vseh časih vedeli priboriti svobodo; suženstvo, tlakarstvo se meščanom ni moglo natrpiti od one gospode, ki je uničevala vzajemno pomoč na kmetiji, razdirajoča nekdanje vaške marke in svobodno življene delo kmeta. — Dost je bilo v mestih krega, razprtji, bojevanja. Leo in Botta, zgodovinarja italijanskih srednjeveških mest pišeta: »Komuna je še le tedaj moralična celota, se pokaže še le tedaj univerzelen v njenem življenju, ako ima tudi prostor za nasprotstva, za oporekanje. Tak je tudi človeški duh sam. Ali to bojevanje, to nasprotovanje naj se dogaja prosto, ne da bi se vmešavalata kaka zunajna sila, država, ki vrše svoj težek meč na tehtnico ene stranke, v korist ene bojevajočih strank.«

Nič ne de, da se bojujemo z našimi duhovniki; meščani, ki so bolj soljni, so pripravni za to in meščani imajo tudi dolžnost za kmeta, kaj storiti, ki jim pomaga pripravljati živež. Meščani pa ne smejte strpeti vmešavanja v mestne stvari od strani ljudi, ki spadajo v poseben gospodarski razred, ki hočejo dajati predpise, kako si naj uredijo meščani svoje gospodarstvo in drugo življenje. Da si smo needini meščani v kakih vprašanjih gospodarstva, kulture, v tem bodovali vsi edini, da udarimo, ako kak človek, ali kaka stranka od nas zahteva, da si sami škodujemo. In velika škoda se bi godila Novomeščanom, ako bi si dali natrpiti kak institut, po katerem bi živele na primume na naš račun, oziroma bi bilo to, kar nam iste dajo, stvari manj vredno, kar bi mogel stvariti naš denar po naših posvetnih ženskah in možeh učiteljstva. Meščan si je drugod vedno sam pomagati vedel, ni mu bilo treba svetovalstva od zunaj družbe stojecih mož ali žen.

Povedal sem v prejšnjem spisu, kako je dr. Elbert naši občini hotel natrpiti skrb za nune in tako utihotipati poučevanje, ki ne ugaja več zadržajnim gospodarskim, kulturnim zahtevam. Nune bi vlekle šolniane od staršev otrok, katere bi poučevali. Nune bi imele internat, imele

v oči in puhalo cigarete! Kako divno vonjajoča gloria je sevala okoli našu, ko sva si spuščala kolobarje nebeskomodregra dima v obraz — Ti meni in jaz Tebi, kako lepo in »mamljivo«, saj Tvoj papa je imel gostilno in trafiko. Ali zdaj pa nikdar, nikdar več, veselje preč je, preč, kajti papana ni več, ker se je obesil, in Darinke ni več, ker se je tudi obesila, to se pravi, omozila ...

Pri pošti sem se z veliko pozornostjo preboril in prepardoniral skozi gnečo polizanih oficirjev, študentov in postreščkov, glavo sklonjeno težkih misli. Znan obraz se mi je prizibal nasproti, in ne da bi pomisil, kje, kdaj in kako sva se že srečala, se mi odprla suha usta in je kruničega želodeca ali odkod je zavzdihnilo, zamolko in zateglo: »Nadzree ...!«

Hotel sem iti dalje, ker v suhih časih ne ljubim ljudi, ki so vsega siti, izvezniši one, o katerih gojim sladko nado, da se dajo napumpati toda kakov bi stopil z jeklenookovanimi čevljili na magnet, tako sem obstal začaran od prijaznega odzdrava na moj pozdrav:

»O prmejš, Lojze, kaj si Ti?«

»O, pozdravljeni duša! sem odgovoril in na obrazu sem začutil topel smeh, čemerne misli so se poskrile liki oblaki pred solcem bogve za katrimi gorami in želodec je nehal jo-

bi stranske deklice, ki njene šole obiskujejo na stanovanju in hrani, dobivljale bi lepe denarje zato. Mestni obč. odbori so na pr. na Angleškem prišli do spoznanja, da ima občina skrbeti za koristi občinjarjev in da to najboljje izvede, ako vse potrebno v lastni režiji preskrbi. Na Angleškem so našli, da država, dežele, občine cenejše izvršujejo podjetja, kakor se bi jih oddajali drugim. V naši Avstriji seveda država najdražje plačuje svoja podjetja, to pa je lahko mogoče, ker vodijo in imajo odgovornost za državna podjetja večjih ljudje, ki ne razumevajo stroke dela. Navadno je delo tehnično, vodijo pa takata dela juristi. In v Avstriji še ni prodrla misel, da je treba skrbeti za dobrobit široke mase in to stori najložje država s svojimi velikimi sredstvi.

Navedel sem približno, za kaj imajo skrbeti občina. Med te skrb spada tudi skrb za šolstvo. Tudi občina imajo skrbeti za največjo dobrobit vseh meščanov in tudi za revnejše, morebiti za te še bolj, da lože pridejo do dobrega kosa kruha, ker nimajo trdne gmotne podlage. In dobra šola je velika dobrota za vse. Med omiknejšimi narodi se skrb zato posebno v tej panogi občinske skrb, da je podnik kolikor mogoče v rokah ljudi, nad katerimi ima meščanstvo kaj vpliva, ki so someščani in da vse gmotne koristi iz preskrbljevanja nanka, če že mora biti kaka gmotna korist, prihaja občini v dobro. Ne bo dolgo in šolski podnik bo za vse otroke brezplačen, to pravico si bo že izbojvala masa. Danes imajo vsi otroci pravico do šolskega poduka. Tudi zdajšnje gospodarstvo, v katerem stroj, fabrika stoji na prvem mestu proizvajalnih moči, zahteva, da je vse delavstvo šolano. Na Angleškem kaj lepo izvajajo principe solidarnosti vseh meščanov, katerega zovejo tam »komunalni socijalizem«. Najlepše stare parke starih angleških plemenitašev so mestne občine pokupile in jih rabijo za ohranitev, okrepljenje zdravja mladih in enotno vodijo mestni obč. odbori šolanje, ne strpijo kakih družb, ki bi se vmešavale v ta važen posel. Ako že plačujejo dobro, zasluziti se da kaj zraven. Kat. duhovnik je dober ekonom v tem oziru, da ve zasedeti, kje je kaj zanj dobiti brez posebnega truda. On še vedno živi v prepričaju, da mora dobiti najlepše kose, ki se darujejo božanstvu. To je drugačno postalo; roke stran in pravi konkurenčni boj je med občinskimi zastopi in župniki na pr. zastran oskrbovanja pokopalisch. Zemlja istih se da draga prodati in duhovnik bi tudi pri tem slednjem aktu imel rad prvo v zadnjem besedu. Te ne more več imeti, ako občine same preskrbljajo pokopalisch in kakor na Angleškem. Francoskem, v Ameriki tudi spravljanje mrljev.

V Novem mestu bo treba v kratkem času pripraviti novo pokopalisch; — staro na zemljišču našega kapitelja obstoječe je že prepolno in so hiše že preblizu njega. Tudi skrb za zdravje zahteva, da se umakne ven. Seveda bi radi naši kapiteljski gozdje, da bi občina pripravila novo pokopalisch na kakem kapiteljskem zemljišču, ali koristi mesta tega ne dopuščajo. Pokopalisch mora biti obzidano, postaviti je treba na njem majhno čedno cerkvico in tudi mrt-

ne po obljudbah na izven mestne družbe stojec, za — svoje koristi skrbče posebno družbo in ki ne more upredovati z razvoji človeške družbe.

Muslim, da je Novomeščanom dolžnost, da zidajo poslopje za svoje ljudske šole in zraven tudi prostore za nadaljevalne šole. Srednja šola, gimnazija ali realna gimnazija v Novem mestu bo vedno pristopna našim dekletom, tedaj v Novem mestu ni treba takozvane meščanske šole, ker nauki spodnje gimnazije dajo več omike, kakor meščanske šole. Ko se finanze naše občine ukrepajo, se pripravi v lastni režiji tudi kak konvikt, penzionat za dekleta, ki se pridejo v mesto učit. Ali privočiti je tudi meščanskim ženam, da pripravijo kaj koristi njihovim gospodarstvom, ako imajo srednjo šolo na stanovanju in hrani. — In naša dekleta, naši učitelji dobijo zasluge na teh šolah. Koliko je vredno, ako je učitelje — dekle doma pri starših!

Torej ven z nunami iz mesta: vsaj s stroški občine naj se živijo med nami in naj si pride začetkom kaj dražje šolanje v občinskih šolah!

Za žive je treba skrbeti občini in tudi za bolne, za reweže in slednje tudi imo občina lepo spraviti svojega someščana ven in grob. Pogrebi se plačujejo dobro, zasluziti se da kaj zraven. Kat. duhovnik je dober ekonom v tem oziru, da ve zasedeti, kje je kaj zanj dobiti brez posebnega truda. On še vedno živi v prepričaju, da mora dobiti najlepše kose, ki se darujejo božanstvu. To je drugačno postalo; roke stran in pravi konkurenčni boj je med občinskimi zastopi in župniki na pr. zastran oskrbovanja pokopalisch. Zemlja istih se da draga prodati in duhovnik bi tudi pri tem slednjem aktu imel rad prvo v zadnjem besedu. Te ne more več imeti, ako občine same preskrbljajo pokopalisch in kakor na Angleškem. Francoskem, v Ameriki tudi spravljanje mrljev.

V Novem mestu bo treba v kratkem času pripraviti novo pokopalisch; — staro na zemljišču našega kapitelja obstoječe je že prepolno in so hiše že preblizu njega. Tudi skrb za zdravje zahteva, da se umakne ven. Seveda bi radi naši kapiteljski gozdje, da bi občina pripravila novo pokopalisch na kakem kapiteljskem zemljišču, ali koristi mesta tega ne dopuščajo. Postaviti je treba na njem majhno čedno cerkvico in tudi mrt-

ne počneš, daj no, povej!«

V mojo tiho žalost je tu nehal Zupar svojo biografijo. Jaz sem si bil namreč med tem prilastil dve cigareti iz njegove doze — skrb za bočnost nikoli ne škodi —, eno spravil v zep, drugo prižgal in se vdal razkošnemu srkanju presladkega dima, na videz pozorno poslušajoč prijateljevo povest, od katere sem pa vjele komaj vsebino. Proti koncu sem začel premišljevati, kako bi pri prvi srečanju po enem letu prijatelja napumpal, da ne bi bilo nespodobno, pa tu mu je — zlomku — zmanjkalo sape in zdaj bi moral začeti jaz.

»M-ja,« sem dejal, »saj veš, kako je človek živi tako naprej, kaj bi go voril? Ampak, po pravici rečeno —«

»O, Zupar, servus!« Prokleta reč! Ravn sem bil v naglici sklenil, da po kratkem uvodu preidem »k stvari«, pa ti prinese vrag nekoga, ki mi proti vsem pravilom etikete prekriza načrt. »Da bi te črvi pozabili po smrti in bi še sto let smrdelo iz tvojega groba!« sem klel na tihem, tačas pa sem začutil svojo desnice v kopelji potu, in ko sem se ozrl sem videl, da me drži nepotrebni Župarjev znane:

</

vašnico, ki ugaja modernim higieničnim zahtevam. To vse bo stalo precej tisoč kron. Ta denar se mora vsaj amortizirati. Naši stari korari so preskrbljeni po fondih iz prejšnjih časov, prinašajo tudi iz prejšnjega župnikovanja nekaj hranilnih knjižic seboj; še nobeden kanonik ni unur reven. Pročes res nima dosti dohodkov, ker ima preveč reprezentance. Ali nastopi duhovnika s sijajem ne pomenijo v zdajšnjem svetu nič posebnega. Vzlie draginji lahko tudi izhaja novomeski prost in tedaj ni mesečan treba skrbeti za gmotno izhajanje šestih duhovnikov v kapiteljski veliki hiši, razven če jim dajo kaj za maše. Pač pa ima naša občina vsako priložnost zgrabit, da dobavlja kaj več dohodkov.

Nas občinski zastop je, previdevši to, kupil letos na licitaciji nekaj Hočvarjevih njiv blizu mesta, ki so porabiti za pokopališče in druge občinene. Plačala je občina več zanje, kakor so bile vredne. 11.000 K so bile cenjene, na 18.500 K je bila kupna cena nagnana. Dražbala, naganjala je le mrtva roka skrita v neki kompaniji. — Škoda, ubožna občina mora 6500 K več plačati za te njive, katere je nujno potrebovala, kakor iši, ako mrtva roka ne bi posegla vnes. Pa kapitelj ne bo oskrbotavelj nevega pokopališča, razven če se voli novi obč. odbor, katerega bode komandiral kapitelj, ki teži po tem, da se pripravi na stroške občine novo pokopališče, katero bi pa kapiteljski oskrbovali in vlekli dohodke istega.

Tu je zopet slučaj, ki dokazuje, da se ne krijejo koristi občine s kritimi kat. duhovnika.

II. usesokolski zlet v Zagrebu.

(Dale.)

Ko se je nekoliko polegla navdušenost, je povzel besedo starejšina hrvaške sokolske zveze dr. Lazar Car in nagovoril načelnika mesta Zagreba.

Na njegov govor se je zahvalil župan gosp. Janko Holjace, rekski med drugim:

Iskrena vam hvala, dični Sokoli, ki ste prišli iz daljnih slovanskih delžel, da nam izkaže ste bratsko ljubav, da osvežite sorodne vezi in občutke, da svojo silo zedinite z našo, da v ponos in slavo skupne nam majke Slave z združenim delom in medsebojnim vzpodbujanjem kreplimo telo in dušo v vsakdanji borbi za slavo in napredek mile nam domovine. V desinci moč, v srcu odločnost, v misih domovina, te misli so svete vsakemu Sokolu. To so besede, ki navdušujejo vsakega narodnjaka in njim se imamo zahvaliti, da so se zgostile vrste Sokolov, da od dne do dne vidno raste njihovo število.

Desnica je silna le takrat, če biva odločnost v srcu, oboje skupaj, sila in odločnost, pa budita misel na domovino, na ono sveto grudo, iz katere smo vznikli, kjer nas je prvič obiskalo sijajno solnce, kjer nam je majka prvič popevala uspavanko.

Kdo izmed onih pa, ki ljubijo to sveto grudo, kdo ne smatra njene časti in slave za svojo osebno čast in slavo?! Toda užitek sreče in časti ni sladak, aksi si ga nismo izvojevali, aksi ga ne čuvamo sami s svojo silo.

Zategadelj ljubimo Sokola! On nas sleherni dan spominja na naše dolžnosti do domovine. On nas vedno krepí in vežba, on nas preraja nравstveno, on utrujuje in poglablja načinost.

To je čutilo predstojništvo mesta Zagreba in z velikim navdušenjem je

pozdravilo prireditev vsesokolskega zleta v svoji sredini, zastavile je vse svoje sile, da se ta slavnost odigra kar najbolj sijajno in svečano.

Prišršna radost nas obhaja, ko zremo na sijajni zbor milih nam slovanskih bratov, ki so v tisočih priheli v naše ozemlje. Ponosno gledamo udeležbo domačega Sokolstva. Naša radost in naš ponos pa deli celo hrvaški narod, kar svedočijo navzoči zastopniki hrvaških mest in trgov.

Prijetna dolžnost mi je torej, da vam, mili slovanski bratje, kličem v imenu mestnega zastopstva in glasom celega hrvaškega naroda: Dobrodošli v belem Zagrebu! Bodite uverjeni, da smo vse z razburjenjem pričakovani in sprejeti s hrepencem, da se čimprej združimo v bratskem objemu. Naša srca prekipavajo od sreče, da smo doživeli ta lepi sestanek, ki vzbuja v nas spomine, na vašo gostoljubnost, ki smo jo pretekla leta uživali v vaših krogih. Ceprav mesto Zagreb ne more razvijati takega sijaja kot so ga pokazale pri sprejemih vaše prestolice, smo vendar pripravljeni, z iskrenostjo in živimi občutki naših se nadomestiti to, kar nam odrekajo naše skromne sile. Prepričan pa sem, da ne bodo ostalo vedno samo pri klonu našega zveznega starejšinstva, temveč da bomo v hrvaškem objemu doživel zedinjenje in svobodno Hrvatko! Na zdar! Zdravo!

Vihar navdušenja je zaoril med občinstvom po tem govoru. Zveza hrvaških pevskih društv je zapela »Hej Slovani!« Ves zbrani narod se je odkril in z vidnim ganotjem navdušeno prepeval slavnostno kantato Slovanstva. Nato so se Sokoli razšli, staroste in zastopniki pa so se udeležili banketa.

Banquet.

Ob 1. popoldne se je pričel v umetniškem paviljonu svečani banquet, ki ga je hrvaška sokolska zveza priredila glavnim zastopnikom slovanskega Sokolstva. Prisotnih je bilo nad 350 povabljencev. Vsak slovenski narod je poslal svojega zastopnika, udeležil se je banketa tudi odpoljanec francoskih gimnastov. Prvo zdravico je izrekel starosta hrvaške sokolske zveze, ki je pozdravil zaporedoma vse slovanske narode. Francoskega gosta je pozdravil dr. Car francosko.

Nato so zastopniki začeli odzdravljati. Bila je to pravcata tekma, kajti vsakteri izmed njih se je naravnost skušal s svojim predgovornikom, kako da bi v navdušenih besedah izrazil vseslovensko solidarnost, ljubezen in načelo Sokolstva. Za Slovence je govoril brat dr. Oražen in s svojim temperamentno zasnovanim govorom izvral mnogo pritrjevalnih medkljicev in končno buren aplavz. Banquet se je končal ob pol 4., ko je prišel čas odhoda na telovadišče.

Javna telovadba.

Prostor za javno telovadbo se nahaja tik zraven sejmišča med »Zagrebačkim zborom« in šolo v Draško-večevi ulici. Zgradba zavzema prostor 10.000 m²; na tribunah in sedežih je prostora za 30.000 ljudi. In nič manj nego toliko ljudstva se je v resnici nabralo, kajti prostor se je začel polniti že ob 3. in ob pol 4. je bilo vse nabito polno občinstva. Vse vstopnice so bile razprodane! Vseh Sokolov v krovu je bilo nad 7000, Sokolov-tegovadci z naraščajem in Sokolicami vred okrog 3500. Točno ob 4. se je pričela javna telovadba.

Prva je na telovadišče prikorkala hrvaška mladež (168) in izvajala vaje z zastavami dokaj dobro in skladno. Hrvatske Sokolice (140) so žele za vaje z belo - modro okrašeni-

kor on, ki je mrmral, kakor da se sramuje svojega imena, ali, da ga je v naglici pozabil.

Od tedaj naprej nisem veliko govoril, tem glasnejši pa je postal moj želodec, niti druga cigareta, ki sem jo prižgal po dolgem obotavljanju, ga ni potolažila. K sreči je bila ura blizu poldne, onadva sta se hotela posloviti, če, da gresta kosit, jaz pa se nisem dal kar tako otresti in sem jo na slepo srečo udaril z njima v go stilno. Z veliko lastijo sem obedoval, motil me je samo dvom, kaj, če Župar ne bo galanten, pa ne plača mojega kosiša? Ali moj dvom je bil neopričen in, ko se je po kosišu Župarjev znanec poslovil, sem se ojunačil in z uspehom napumpal prijatelja. Dogovorila sva se še, da ga o prvi prilik obiščem, potem sem ga spremil na kolodvor in po presrčenem slovesu sem jo mahnil v kavarno in z izposojenima dvema kromama sem pritarikal še deset enakih. S sladko zavestjo, da sem svoje talente dobro uporabil, sem se podal v posteljo ravno, ko je zora že popolnoma umita in sfrizirana nastopila svojo pot preko ljubljanske ravnine.

2.

Kako sem se rešil suše in prišel do denarja, to je predolga in prav nič interesanta stvar; po poštenem potu gotovo, če bi kdo dvomil o tem, po-

mi obroči buren aplavz. Najlepša točka proste telovadbe so pa bile proste vaje Sokolstva.

Ob zvokih nove hrvaške sokolske korakalce so prikorkale v Štirinajsterostopih dolge čete čilih Sokolov na telovadišče. Po lepem nastopu je sledil razstop in priročenje. Kot bi nakrat sprožil puške celih bataljonov, je bil tlesk, ko je pričilo 1456 telovadcev. Izvajalo se je 5 vaj. Pri vsakem gibu se ti menjuje slika telovadišča, vidi se ti kakor nemirno morje, menjajoče bojo valov. Pri tem je treba upoštevati, da izvajajo tu proste vaje 5 slovanskih narodov telovadci, ki se po veliki večini niso nikdar videli poprej in se večinoma morda ne bodo nikdar poslej — in vendar je videti, kakor bi bili cele meseci vadili skupaj, da dosežo to skladnost in izravnost. Je to izvrstnost slovanskega telovadnega sistema, ki mu ga ni para na svetu, sistema, ki slavi triumf pri svetovnih tekmacih, pa vnema gledalec do breznejnega navdušenja pri nastopih velikih telovadnih mas. Burno pozdravljeni zapuščajo telovadci telovadišče. Za hip zavlada mir. Nakrat se vsuje izpod tribun množica hrvaških telovadcev, noseč v svoji sredni na ramah načelnika Hrvatske sokolske zveze Dragotina Šulca in zvezna podnačelnika.

Po prostih vajah je nastopila vrsta 7 čeških Sokolov na bradljiv. Vzoren nastop, težkoč in elegantna izvedba vaj, ki bi delala čast tudi telovadcem, je izvajala buren aplavz pri strmečem občinstvu.

Tudi vaje srbskih Sokolov s palicami (254) je občinstvo burno aklimiralo. — Jako lepe so bile skupinske proste vaje Sokolov, Sokolice in naraščaja župe Preradovićeve. S posebnim odobravanjem je pozdravljalo občinstvo zadnjo skupinsko vajo, kjer drže ob končeh malički stope na rokah.

Program prostih vaj je izčrpan, pripravlja se orodje. Občinstvo z veliko zvedenostjo pričakuje prve točke vaj na orodju. Nastopilo sedaj

slovenski telovadci.

Masa pred vhodom v telovadišče se razgrne in ob zvokih »Naprej za Slave« prikroka pod vodstvom načelnika Slovenske sokolske zveze dr. Murnika pet slovenskih vrst do srede telovadišča, od koder se vrste razcepijo ter vsaka razvrsti pred svoje orodje. Občinstvo občindeje lepo in veliko rast naših Sokolov in vstaja raz prostore, da bolje vidi telovadbo. Tudi telovadišče občinstvo sicer nepristopno, nakrat na krajeh oživi neštetih gledalev in Sokolov v kroju. Zazveni povelje in že se dvigne prvih pet telovadcev na orodju: dva konja, drog, bradljivo in kroge, ki so postavljeni od glavne tribune proti sredi telovadišča. Vaja za vajo postaja predznečna in začenja tudi aplavz čim dalej burnejši. Največjo pozornost vzbujajo krogi, kjer izvajajo telovadci v visokem gugu najtežje kolebne vaje ter seskakajo v predznečih premetih, vznajajoč v prelepih položjih visoko v zraku.

Oglasi se načelnika trobka in slovenski telovadci odkorakajo v garderobo, da se razvrste v vrste k hkratnim vajam na štirih bradljivih. Prožnih korakov, z neko sigurnostjo in samozavestjo prikroka 20 naših mišičastih junakov pod vodstvom dr. Murnika k bradljam. Zreč, pa ne veš, kdaj so tako lepo razvrstili vsak na svoje mesto, k nepremični temeljni postavi ob obeh straneh bradljiv. Prva četvoricu začne vajo. Gre skladno, kot gibajoča se nihala enakih ur. Vaja sledi vaji, četvoricu četvoricu, pozneje osmerico omerico, brez odmora, a telovadci so vedno bolj čili in sveži, zdi se ti, da je izvedba tem si gurnejša, čim bolje telovadijo, čim težje vaje izvajajo. Vrhunec vsega na koncu dve skupini. Eno izvede 12 telovadcev, drugo vseh 20. Obenad vse težki in elegantni, zlasti pa zadnja. Po vrsti rastajo nad bradljive stope, kakor hitro rastota drevesca, dokler ne tvorijo malega gozdčka 20 stoj. Kri ti zastaja, bojš se nehote, da kdo omahuje. Toda junaki se drže kot izklesani, nepremični kipi. Ena, dve — in kakor bi hkrat posekal ves gozdček, zgrme telovadci hipoma na tla. Za trenutek vidiš telesa se gnesti v zraku, vidiš kaos, a le za hip že vidiš telovadce zopet uravnane v vzoren red. Pri prejšnjih vajah se je bilo ploskalo, občinstvo je bilo navdušeno, a sedaj je bilo naravnost fascinirano. Pri tribunah je kar grmelo, klicev: »Živeli Slovenci!« kar ni hotelo biti konča in ko so bili telovadci že izven telovadišča, korakajoča se tribunami v svoje oblačilnice, se je občinstvo sklanjalo z najvišjih mest oblačilnic najblizu tribun ter mahalo v odobravanju z robci. Kar nas je bilo navzočih, smo bili ginjeni veselja, širili so se nam prsi, s ponosom smo zrli na naše triomfatorje — vsaj tako jih smemo imenovati — hiteli smo k njim, da jih objamemo in jim čestitamo na pridobljenem uspehu. Smelo lahko trdim, da so Slovenici odnesli favoritko dneva. Pri teh

težkih vajah se je lahko videlo, kaj zmora reana in odločna volja, želesna disciplina in prava sokolska ljubezen in nevdušenost za delo. Treba je vsega tega v najvišji meri, da se dovede do take dovršenosti hkratno in docele skladno izvedbo samih vrhunskih vaj pri 20 telovadcih iz različnih društev. Izvajalo je te vaje 7 telovadcev ljubljanskega Sokola, 4 Sokola Ljubljana II., 2 Sokola v Šiki ter po eden iz Kranja, Škofje Loke in Vrhnik.

Javno telovadbo prvi zleten dan so zaključile češke Sokolice (74) s prostimi vajami za VI. vsesokolski zlet v Pragi, nam znamen z naših zletov v Škofji Luki in v Domžalah, kjer so jih tudi naše Sokolice izvajale. Vidijo se kot kak lahen, figuriran ples, skoro kot balet. Te vaje zahtevajo velike prožnosti in elegancije, če naj imajo uspeh. Vrle češke sokolske sestrice so jih izborno, izvajale, po hvalnega aplavza ni hotelo biti nekonca ne kraja.

Zbor.

Javna telovadba se je završila nekako krog pol 8. ure. Vse ljudstvo in velika množica Sokolstva je hitela sedaj na »Zagrebački zbor«, kjer se je odigrala pod milim nebom veselica v velikem slogu, po vzoru sličnih dunajskih in graških prireditev. V paviljonih so se prodajale jestivine in pihače, več godb je sviralo narodne slovanske koračnice in plese, in tako se je razvila neprisiljena zabava, ki je trajala pozno v noč. Od vseh strani so donele slovanske narodne in umetne pesmi, Srbi in Bolgari so proizvajali svoje narodne plese, pri »Hrvatskem kolu«, ki ga je bilo treba ponavljati najmanj desetkrat, pa je sodelovalo vse, kar je bilo poskočnih nog in dobre volje. Zopet se je izrekla pri tej prilikli marsikatera navdušena zdravica, marsikatera oko se je osorilo, videc pri isti mizi, Hrvate, Srbe, Bolgare, Čehe in Slovence v bratsko - složnem pogovoru. Častno so bile zastopane na tej veselicu tudi hrvaške narodne dame, ki so s svojo očarjujočo zunanjostjo povečale sijaj te prireditve. — Po polnoči se je večina Sokolstva razšla, da se odpočije za napore prihodnjega dne.

Ob 8. zvečer (taistega dne) se je pričela slavnostna predstava v hrvaškem kazalištu. Velik del Sokolstva, ki se ni udeležil »Zagrebačkog zbor«, je prisostvoval teji prireditvi. — Prva točka sporeda je bil govor brata V. Antonia, posvečen sprejemu in proslavi slovanskih gostov. V pesniško vnesenih besedah je g. Anton poučeval tudi veliki pomen hrvaške umetnosti za narod ter izrazil misel, da naj umetnost in sokolska ideja korakata vzporedno pri telesni in duševni povzdigni hrvaškega naroda. — Kot druga točka je sledila »Moreška«, ki jo je izvajal »Hrvatski Sokol« iz Korčele. Končno pa je sledila »Hasanaginica«, drama v treh dejanjih od dr. Milana Ogrizovića. — Igraleci so zastavili vse svoje sile, da so priveli to veleumetniško delo do popolnega uspeha. Izredno zadovoljni z vtiskom večera, so zapustili gostje krog 11. gledališče.

Politična kronika.

Razpor v krščansko - socijalni stranki postaja od dne do dne resnejši. V poslednjem času so se razmire postrle vsled intrig prijateljev dr. Gessmanna in dr. Weisskirchnerja proti županu dr. Neumayerju, ki se je zdaj zaradi tega postavil v bivšim predsednikom državne zbornice dr. Pattaem na čelo takozvanega nemško-nacionalnega krila v stranki, ki sta jo do zdaj vodila obč. svetnika Gussenbauer in Nagler. V tej skupini krščansko-socijalne stranke je zbrano posebno obrtništvo. Shoda nemških avstrijskih obrtnikov, ki se je vršil v Celovcu, se je ta skupina ostentativno udeležila po svojih zastopnikih, čeprav se je shod vršil pod patronanco nemško-nacionalne zveze. V krogih, ki so v najobjem stiku z dunajskim magistratom, se govori, da se ta skupina bliža nemškim nacionalcem in da je le še vprašanje časa, kdaj se bo ta skupina zvezala z nemškimi nacionalci.

V vseh političnih krogih vzbuja največjo senzacijo memorandum, ki ga je poslala na Dunaj Justhova stranka. Avtorji tega spisa sta pl. Justh in grof Bathory. Spomenica je bila urejena pod protektoratom bivšega ministra Kristoffyja. Nasvetuje se, naj se ustavovi ministrstvo iz stranke l. 1848 in iz stranke l. 1867, ki bi najprvo izvedli volilno reformo, nato pa poostriili poslovnik zbornice, s čemur bi bila zajamčena brambna predloga.</

gotovo le uspeh. Slovenec Matija Peklar od Sv. Jakoba v Slov. gor., ki je bil poleg 8 nemških in nemškarskih kandidatov izvoljen, je bil, kar je vidno iz volilnega rezultata, skupen kandidat. Lep moralni uspeh Slovencev je napravil silen vtisk na Nemce, katere je jezila tudi sibla udeležba iz lastnega tabora. Sodi se, da je izid volitev v skupini veleposestva dobro znatenje za izid v skupini knečkih občin, za katero se bodo v soboto razvili intenzivni boji. Vsa čast možem, ki so se s pridnim delom potrudili za ta uspeh!

Akad. fer. društvo »Bodočnost« v Ptiju so darovali: »Klub slov. na prednih akademikov« v Celju iz III. zbirke 50 K. g. Aleksander Kopriva, učitelj pri Sv. Ani na Kremlbergu, vse Vodnikove spise in g. Alojzij Senčevič, posestnik in goštilničar istotam 5 knjig. Vsem omenjenim darovalcem izreka najsrnejsjo zahvalo odbor ak. fer. društva »Bodočnost«.

Drobne novice. Iz Ormoža poročajo nemški listi: Nemški zdravnik dr. Heiss se je vrnil 10. avgusta s svojo rodbino iz izleta v triglavsko pogorje na Gorenjskem. Naslednji dan je dobil drisko in prestraseni njegovi domači so že mislili, da bo kolera, ker je na potovanju občeval z nekatimi Tržačani. Preiskava odpakov je imela seveda popolnoma negativni rezultat. — I z Slovenskima greda. Poštna oficijantinja Roza Gepel je imenovana za poštarnico na Pesnic. — I z Trboveljem. Na Sveti goro je romala 10. t. m. članica tukajšnje Marijine družbe in zelo počesa devica Karolina Operčak. Med potjo pa so jo prijele bolečine in porodila je v nekem grmovju mrtvega otroka. — I z Celja. V soboto zyčeč so šli kmene fantje Avgust Dolenc, Martin Vrečer in Jože Rožman iz neke gaberske gostilne domu. Med potjo je skušal Dolenc z revolverjem streljati. Ker se ni hotel sprožiti, je Vrečer Dolencu pri preiskovanju revolverja z vžigalico posvetil. Tukrat pa je naenkrat počil strel in krogla je šla blizu stojecemu Rožmanu v trebuhi. Težko ranjenega so spravili v celjsko bolnišnico.

Koroško.

Začig. V nedeljo, nekako ob pol 11. ponoči, je nastal v Zgornji Buhli pri Grabštajnu požar v hiši in gospodarskem poslopu posestnika Prirožna p. d. Cineca. Oba poslopja sta pogorela do tal in sumijo upravičeno, da je nekdo začgal iz zlobnosti.

Strela začala. V Septu pri Grabštajnu je udarila v nedeljo, 13. t. m. med nevihto, ki pa sicer ni načrnil nobene škode, strela v gospodarsko poslopu posestnika p. d. Tučlerja. Poslopje je bilo v trenutku popolnoma v ognju in je zgorelo do podne. Skoda je najbrže krita z zavarovalnino.

Požar. V Spodnjem Dravogradu je na dosedaj še nepojasnen način izbruhnil pri posestniku Aleksandru Bicheru požar, ki je uničil hišo in gospodarska poslopja. Škoda je baje 6000 K. med tem ko so bila poslopja zavarovana na samo 3000 K. Ogenj je pri opazil slabounni Bicher, ki je zbudil potem tudi domače. Najbrže je kdo začgal.

Obesil se je. 22letni, v Labud pristojni in že večkrat kaznovani dñinar Ivan Zanfl, ki je bil svoj čas v Labudu pod policijskim nadzorstvom ter priseljeno koncem maja t. l. v Ljubljano v prisilno delavničko, od koder je pobegnil sredi junija, se je v Duisburgu, kamor so ga oddali, ker so ga iskali po tiralici, obesil. Zanfl si je nakral, ko je pobegnil iz prisilne delavnice, že na Kranjskem več oblike in je pozneje ukial z zidarskemu mojstru Rumpf v Črem potoku 750 K. uro in nekaj prekajenega mesa.

Primorsko.

Kako brijejo klerikalci norce iz Marije. »Gorička« prinaša dopis z Gor. 4. avgusta, ki se glasi: Zugna nam huda šiba — kolera. Roka mojega Sina je pretežka, jaz ne morem več zadrževati, je dejala Dev. Marija l. 146. blizu Grenobla. Ljudstvo, ki se da pita s takimi neslanostmi, je res pomilovanja vredno. Dotičnemu dopisniku pa bi nič ne škodovala šiba.

Kolera v Trstu in Istri. V nedeljo so pripeljali v infekcijsko bolnišnico v Trstu 2letnega Nikolaja Stolniča iz ulice del' instituta št. 38, ki je zbolel z zelo sumljivimi znaki. Kot ozdravele so izpustili po dvatedenškem zdravljenju 16letnega mesarskega vajence Ivana Fragića iz ulice Chiauchiara št. 16, ki je bil v vili Sartorio v zdravniški oskrbi. Hih št. 50 v ulici Molino a vento, iz katere so odpeljali v soboto v infekcijsko bolnišnico Črnogorce Ljuba Lazarevića, so v ponedeljek zaprišli. V Bertokih pri Kopru se ni zgodil v ponedeljek noben nov slučaj kolere.

Da sta umrla otroka Antonija Bertok in Karel Kožlan ter kmetica Marija Kocjančič, smo že poročali. V ponedeljek so postavili zopet dve baraki.

Argentinsko meso. V nedeljo je dospel parnik »Atlanta« Avstro-Amerikane v Trst. Parnik, ki je imel na morju nezgodo, je precej močno poškodovan. Potniki, ki jih je moral izkreati v Alžiru, je pripeljal s seboj parnik »Martha Washington«, ki je dospel v ponedeljek s 658 potniki v Trst. Doslej Avstro-Amerikana še ni dobila dovoljenja za uvoz, bodo mogoči zopet odpeljali v inozemstvo. Mesa je 500.000 kg.

Rodbinska drama. Odkar so postavili novo blaznico v Trstu, je bil prejšnji strežnik v opazovalnici bolnišnice, Miha Sedmak iz Sv. Križa, nastavljen kot sluga. Sedmak, ki je bil 44 let star, je bil vdovec in je imel 15letnega sina Ivana ter 12letno hčerko Marijo. V nedeljo popoldan je prisel Sedmak v Sv. Križ k svoji materi, pri kateri je imel svojo hčerko in je peljal oba svoja otroka v goštinlo. Proti polnoči so šli vsi trije v Trstu v ulico Boschetto št. 40, kjer je bil sin na brani in stanovanju. Ko sta otroka zaspala, je zapustil Sedmaka hišo in se vrnil še le proti pol 6. Kmalu nato so čuli stanovalec hiše iz stanovanja več strelov. Več sosedov so znotraj zaprta in vdrlj v stanovanje. Tu so imeli grozen prizor. Deklica je ležala umirajoča na postelji in je bila zadeta od dveh krogelj v prsi. Deček pa je imel tri rane na glavi in levici. Sedmak sam je ležal v mlaki krvi na tleh. Ustrelj je bil dvakrat v desno senco in enkrat v usta. Poklicali so tako rešilno postajo, ki je odpeljala vse tri težko ranjene v bolnišnico, kjer je deklika takoj podlegla svojim ranam. Deček je precej hudo ranjen in ne ve ničesar povedati o vzrokih, ki so očeta spravili do tega obupnega koraka. Oče, kateremu sta šle dve krogli v možgane, je v prvih popoldanskih urah umrl. V sobi so našli 6 izstreljenih patron, v revolverju pa so bile še 3 izstreljene patron. O vzrokih umora in samomora se ne ve še prav nič.

Mrtve na Učki gori. Iz Reke poročajo, da je našel neki ogljar na Učki gori pred par dnevi mrtvega, katerega so pozne spoznali in doginali, da je pravnik Angel Blitz z Dunaja, ki je bil že delj časa v Opatiji. Zdravnik so konstatirali, da je umrl za vročinsko kapo.

Nezgode in samomori. Pri svetniku v Trstu je napadla med kopanjem omotica v ponedeljek popoldan 20letno Ivana Godin. Utotila bi bila, če bi ne bili nezgode o pravem času zapazili in jo rešili. Prepeljali so jo na njen dom v Koloniji Številka 148. — Zidar Ivan Ferluga je dobil v ponedeljek zvečer, ko je šel mimo hiše št. 764 v Škorklji, strel iz flobertove puške v čelo. Ferluga ni hudo ranjen. O storilec ni sledil. — Glečna Marija Milač, stanujoča v Greti št. 16, si je zlomila pri padcu ključnico, 30letni, v ulici Montechi v Trstu stanujoči fakin Ivan Misler pa si je zlomil levo piščal. Oba sta bila sprejeti v bolnišnico. — Iz obupna nad nezodravljivo bolezni se je zastrupil s fenilno kislino 60letni Fran Sardi v Trstu v ulici del' instituta št. 46. — V nedeljo ob pol 8. zvečer je skočila 22letna prostitutka Barbara Ferencič z obrežja Mandracchio v morje. Mornarji so jo zvezkli iz vode ter jo oddali na opazovalnico. — 22letna, v Prosek ustanjuča Antonija Šegina se je hotela v ponedeljek zastrupiti s fenilno kislino. Spravili so jo v bolnišnico.

Glavo odtrgalo. Kakor poročajo iz Pulja, je odtrgala veriga med manevriranjem s sidrom nekemu mornarju vojne ladje »Radetzky« glavo. Iz šolske službe. Najvišje priznanje je bilo izreceno povodom njegove upokojitve ravnatelju državne gimnazije v Kotoru Franu Katiču.

Dnevne vesti.

+ Ljubljanska e. kr. obrtna šola v nevarnosti? V dobro poučenih krogih se v zadnjih dneh vedno trovratneje vzdržuje nad vse vznemirjačo vest, da z novo razširjeno e. kr. obrtno šolo, za katero je mestna občina ljubljanska, kakor znano, žrtvovala nad 1 milijon kron, ni vse v redu. Otvoritev oz. preselitev šole v nove prostore na Mirju je pred durni, a ministerstvo zavlačuje razpravo najpotrebnejših stvari. Še več! Mestna občina se je bila zavezala zgraditi ob lastnih stroških vsa potreba ogromna poslopja ter se je svoji obvezni najtočneje odzvala. Sedaj se pa ministerstvo baje brani podpisati dogovorjeni reverz, da imajo poslopja služiti izključno le za e. kr. obrtno šolo, ki ima biti z novimi oddelki (strojnimi, elektrotehničkimi itd.) za celo deželo, kakor se je to od strani klerikalne stranke opetovano nagla-

šalo, uprav velikanskega pomena. Le spriči tej veliki važnosti nove šole se je občina sploh odločila za milijonsko žrtvo, potem ko je bivši župan in državni poslanec Hribar z nezaslišanim trudom in naporom dosegel odločno. da se ima ta šola ustanoviti s slovenskim učnim jezikom v Ljubljani; Nemci so se bili namreč z vso silo potegovali za nemško šolo v Celovec, ki naj bi »služila« tudi Slovencev!!!

Danes neposredno pred otvoritvijo te šole, ki pomenja za gospodarski in kulturni napredok slovensko-hrvatskega juga več kot 2 gimnazije in 2 realke, pa se v ljubljanskih nemških krogih že precej javno trdi, da je vladna »premisila« in da nove obrtne šole v Ljubljani vsaj v projektiranem in objavljenem obsegu sploh ne bo otvorila!

Tako trde nadavno žalibog le predstov informirani nemški krog, da se bo preselila v novo poslopje te dosedanja e. kr. umetno-obrtna šola, ostali prostori pa da se bodo rezervirali za e. kr. realko, dočim se v realno poslopje brčas preseli nemška gimnazija. Zaradi tega se baje tudi ministrstvo brani podpirat zgoraj omenjeni dogovorjeni reverz. Ce je le trohica resnica na teh nemških trditvah, potem ni bila le požrtvovana mestna občina ljubljanska, potem je bil celi slovenski narod naravnost ostudočno ogoljen!

In ker bi se vladna, ki pri današnjem parlamentarnem položaju

glasov klerikalnih poslanec ne more pogrešati, gotovo ne upala storiti takega attentata brez sankcije naše klerikalne državnozborske delegacije, bi bilo potem jasno, da je ne-sramna Peganova pritožba zoper oživljajne ljubljanskega občinskega sveta v zvezi tudi s to vnebovpijočo lumparijo. Pravočasni protest občinskega sveta zoper isto in pravočasno onemogočenje vseake zlorabe izkrijenega obrtni šoli namenjenega, na Mirju zazidanega krvavega milijona ljubljanskih davkoplačevalcev naj bi prečila klerikalna hlapesa. Pegan zloglasna »pritožba«.

— Ne — tako daleč ne more segati niti strupeno klerikalno sovraštvo zoper napredno

Ljubljano, takega zločinstva na celem narodu ne more biti zmožen noben človek, ki ga je dojila slovenska mati, kajti sicer bi bilo bolje, da se je zadavil ob prvem požirku materialnega mleka.

— Te nade danes še ne

mremo in nečemo opustiti; vsekakor pa prosimo v imenu do skrajnosti vznemirjene ljubljanske javnosti od strani S. L. S. jasnega in preciznega pojasnila: **Kaj je s e. kr. obrtno šolo v Ljubljani?**

+ Klerikalna pritožba radi občinskih volitev na upravno sodišče.

Pri zadnjih občinskih volitvah izvoljeni obč. svetniki so dobili obvestilo, da je dr. Pegan v imenu klerikalne stranke vložil proti občinskim volitvam dne 23. aprila pritožbo na upravno sodišče in obenem zaprosil,

naj se tej pritožbi prizna odlužilna moč.

Zgodilo se je torej vse, kar smo napovedovali: da bodo klerikalci vložili pritožbo v zadnjem momentu, samo da zavlečejo konstituiranje obč. zastopa.

+ Zopet so jo klerikalci polomili.

»Slovenec« je zagnal velik hrup

zaradi tega, ker se je dr. Rostohar habilitiral kot privatni docent na češkem Novem Listu, da je Pilepič vladni

zavod za občinsko pravosodje.

— Te nade danes še ne

mremo in nečemo opustiti; vsekakor pa prosimo v imenu do skrajnosti vznemirjene ljubljanske javnosti od strani S. L. S. jasnega in preciznega pojasnila: **Kaj je s e. kr. obrtno šolo v Ljubljani?**

+ Klerikalna pritožba radi občinskih volitev na upravno sodišče.

Pri zadnjih občinskih volitvah izvoljeni obč. svetniki so dobili obvestilo, da je dr. Pilepič v imenu klerikalne stranke vložil proti občinskim volitvam dne 23. aprila pritožbo na upravno sodišče in obenem zaprosil,

naj se tej pritožbi prizna odlužilna moč.

Zgodilo se je torej vse, kar smo napovedovali: da bodo klerikalci vložili pritožbo v zadnjem momentu, samo da zavlečejo konstituiranje obč. zastopa.

+ Zopet so jo klerikalci polomili.

»Slovenec« je zagnal velik hrup

zaradi tega, ker se je dr. Rostohar habilitiral kot privatni docent na češkem Novem Listu, da je Pilepič vladni

zavod za občinsko pravosodje.

— Te nade danes še ne

mremo in nečemo opustiti; vsekakor pa prosimo v imenu do skrajnosti vznemirjene ljubljanske javnosti od strani S. L. S. jasnega in preciznega pojasnila: **Kaj je s e. kr. obrtno šolo v Ljubljani?**

+ Klerikalna pritožba radi občinskih volitev na upravno sodišče.

Pri zadnjih občinskih volitvah izvoljeni obč. svetniki so dobili obvestilo, da je dr. Pilepič v imenu klerikalne stranke vložil proti občinskim volitvam dne 23. aprila pritožbo na upravno sodišče in obenem zaprosil,

naj se tej pritožbi prizna odlužilna moč.

Zgodilo se je torej vse, kar smo napovedovali: da bodo klerikalci vložili pritožbo v zadnjem momentu, samo da zavlečejo konstituiranje obč. zastopa.

+ Klerikalna pritožba radi občinskih volitev na upravno sodišče.

Pri zadnjih občinskih volitvah izvoljeni obč. svetniki so dobili obvestilo, da je dr. Pilepič v imenu klerikalne stranke vložil proti občinskim volitvam dne 23. aprila pritožbo na upravno sodišče in obenem zaprosil,

naj se tej pritožbi prizna odlužilna moč.

Zgodilo se je torej vse, kar smo napovedovali: da bodo klerikalci vložili pritožbo v zadnjem momentu, samo da zavlečejo konstituiranje obč. zastopa.

+ Klerikalna pritožba radi občinskih volitev na upravno sodišče.

Pri zadnjih občinskih volitvah izvoljeni obč. svetniki so dobili obvestilo, da je dr. Pilepič v imenu klerikalne stranke vložil proti občinskim volitvam dne 23. aprila pritožbo na upravno sodišče in obenem zaprosil,

naj se tej pritožbi prizna odlužilna moč.

Zgodilo se je torej vse, kar smo napovedovali: da bodo klerikalci vložili pritožbo v zadnjem momentu, samo da zavlečejo konstituiranje obč. zastopa.

+ Klerikalna pritožba radi občinskih volitev na upravno sodišče.

Pri zadnjih občinskih volitvah izvoljeni obč. svetniki so dobili obvestilo, da je dr. Pilepič v imenu klerikalne stranke vložil proti občinskim volitvam dne 23. aprila

Elektroradiograf »Ideal«. Spored za torek 15., sredo 16. in četrtek 17. avgusta: Dalmacija: (II. serija) (Naravni posnetek.) Dragocena slika. (Komično.) Abrahamovo darovanje. (Barvasti film iz zgodob sveta pisma. Gospoda Klapsa trga po živilih. (Jako komično.) Pogledi iz Rusije. (Naravni posnetek.) Nauke je ukradel bankovec za 100 mark. Rdečperka in bela deklica. (Prekrasna ameriška drama.) — V petek, 18. avgusta velik večer smeha z najlepšimi komičnimi slikami.

V mrtvašnicu mesto v bolnico. Včeraj dopoldne ob pol 11. so prepeljali z rešilnim vozom 3 leta starega bolnega otroka nekega drvarja, stanujotega v Hrenovi ulici št. 7. Med potjo pa je otrok izdihnil v maternem naročju. V otročji bolnici je zdravnik konstatiral smrt ter odredil, da se ga je takoj z rešilnim vozom prepeljal v mrtvašico k Sv. Krištofu.

Mestna posredovalnica za delo in stanovanja bo jutri, dne 17. t. m., zaraadi snaženja uradnih prostorov za stranke zaprta.

S ceste. V soboto zvečer se je vsled slabosti zgrudil na tla na Ambroževem trgu mestni delavec Lovro Šibic. Pri padcu je zadobil nad levim očesom znatno rano, katero mu je takoj obvezal zdravnik g. dr. Galatia, nakar ga je žena spremila domov. Na Dunajski cesti se je zgrudil na tla železničar Fran Kržmane in bil na zdravnikovo odredbo prepeljan z rešilnim vozom v deželno bolnico. Na Tržaški cesti se je ponesrečila zasebnička Terezija Kodela. Tam ji je prepeljal nasproti nek tovorni voz. Ker slabo vidi, jo je zadele oje v glavo ter jo telesno poškodovalo. Voznik jo je sicer opozoril s klicom, a je bilo že prepozno.

Vjel se je. V soboto popoldne se je na Dunajski cesti pred kavarno »Evropo« prepirl z nekim moškim Nikolaj Veselko, pekovski pomočnik, rojen 1885. v Mihalovcu, pristojen v Čakovec. Ko je stražnik Veselko ta opozoril na mir, je še bolj začel vpititi in bil nato aretovan. Pri policiji so pri Veselkotu povedali, da je zasledovan zaradi tatvine, izvršene v Ribnici, in je poleg te tudi sumljiv, da je nekem uslužbenec pri tirkici Pavlin v Novi ulici ukradel pred nekaj časom srebrno uro. Izročili so ga e. kr. okrajnemu sodišču.

Prijet deserter. Kakor smo pred kratkom poročali, je bilo v Kazini iz spalne sobe kavarnarskim uslužbencem pokrađeno več oblike. Policija je takrat prijela tam službujočega hlapeca Frana Jakopina in ga izročila deželnemu sodišču. Njegov brat Michael Jakopin, vojak 17. pešpolka, mu je pri tavnini pomagal in potem desertiral. Orožništvo v Javoriku je sedaj tudi njega prijelo in peljalo v zapore vojaškega sodišča.

Pri igranju kart. V neki gostilni v Kolodvorski ulici je včeraj nastal med večimi brezposelnimi pekovskimi pomočniki pri igranju kart prepir. Med prepirom je bil eden oklofutan in iz gostilne sunen. Ker se je pri tem ranil na levi nogi, je bil na odredbo policijskega zdravnika prepeljan v deželno bolnico.

Cigav je nabiralk? Te dni je našel nek klujučavničarski pomočnik plehasti vlotijen nabiralk in napisom »Aljažev dom«. Lastnik naj se zglaši pri policiji.

Delavško gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 15 Slovencev in 14 Hrvatov. Iz Amerike se je pa prepeljalo 20 Hrvatov.

Izgubljeno in našeno. Postrešček Anton Kosmač je izgubil par zlatih ženskih uhanov, vrednih 12 K. Kuharica Marija Kern je izgubila tri metre dolgo cev. Zasebnica Eleonora Volj je izgubila višnjev svilnat denar. Vratar Ivan Schallach je izgubil zlat prstan z diamantom. Zasebnica Pavlina Pompe je izgubila črn dežnik. Solska učenka Emilia Potrato je našla črno žensko ogrinjačo. Korporal Nikolaj Tomšič je našel dežnarico s srednjem sveto denarjem.

Slovenska Filharmonija koncertira jutri v park-hotelu Tivoli od 7. do 11. zvečer. Vstopina 60 v. — vožnja z avtomobilom tja in nazaj z vstopino 80 vin.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. notar M. Marinček v Tržiču 5 K iz kazenske poravnave Ribnikar Škerjanec iz Senčenega. Iz Rajhenburga je poslala g. Cirila Kunej 2 K 50 vin., nabranih na izletu rajhenburških šolarjev 6. razreda. Hvala lepa!

Društvena naznanila.

V idiličnem Hribarjevem gaju ob kopališču Kolezija priredi napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo v nedeljo, 20. avgusta, veliko ljudsko veselico v prid društveni knjižnici. Hribarjev gaj je najlepši kraj, kar jih imamo Ljub-

ljančani takorekoč v svoji sredi, zato se je le čuditi, da jih je še veliko, ki tega kraja ne poznajo. Spominjam samo na prelep sprehod čez Mirje, kjer ti buči že od daleč šum penče se vode, ki se stika in razbija ob skalovju. Ob tem slalu je Hribarjev gaj, kot bi ga bil Bog nalač ustvaril za razvedritev ljubljanskega prebivalstva. Okrog in okrog šumi voda, tako da si pravzaprav na otoku, gaj sam pa obrobljajo istotako od vseh strani košata drevesa, ki te varujejo pred pekočimi solnčnimi žarki. V njih poje zbor izvežbanih ptic pevki svoje vedno sveže melodije, in če se vsesed na udobno klopico in ti pogled splava na jasno nebo, potem prijatelj, če imaš le še kaj sreca, mora te vse to ganiti in ti napolniti dušo z bresmejno srečo in zadovoljnostjo. In glej! V tem prekrasnem kraju bo v nedeljo popoldne veselica, da si razvedriš duh ti in tvoji, ki prideš sem. Da se ti bo pa godilo še lepše, igrala bo slavna Slovenska Filharmonija, peti bo »Ljubljanski Zvon«, v paviljoni bodo pa ljubke trnovske in kakovske gospe in gospodične prodajale vse, kar ti bo poželelo srce, kot vino, pivo, jestvine, slaščice, kavo itd. Plešat pojdeš ob posebni godbi, ko bo pa čas za to, se pa udeležiš še lova na peklenčka, ki neki zadnji čas straši po Krakovem in Trnovem. Za vse to vstopač od 3. popoldne naprej 40 vin. vstopnine, za drobič pod 10. letom pa prav nič. Kaj ne, ljuba duša, da se vidimo v nedeljo v Hribarjevem gaju?

Gasilska župa Ljubljanska št. 1 je imela v nedeljo, dne 13. avgusta 1911 na Selu pri Ljubljani svoj prvi občinski zbor. V odboru so bili izvoljeni: Josip Turk (Ljubljana), načelnik; Tomaž Bricej (Štepanja vas), podnačelnik; Fran Barle (Ljubljana), Fr. Grad (Kašelj), Ivan Zupan (Moste), Josip Verbinek (Bizovik), Fran Klemen (Brezovica), odborniki; Fran Medie in Ivan Andlovec (Ljubljana) namenstnika odbornikov. Za pregledovalce računov so bili izvoljeni: Alojzij Pip (Ljubljana), Ivan Ramovš (Selo), Fran Močilnikar (Kašelj). — Za delegate na občini zbor deželne gasilske zveze so bili izvoljeni: Fran Barle (Ljubljana), Tomaž Bricej (Štepanja vas), Ivan Zupan (Moste), Fran Grad (Kašelj). — V odborovi seji, ki je sledila občnemu zboru, je bil za župnega poslovodjo izvoljen Fran Barle (Ljubljana), v tehnični zbor pa so bili izvoljeni: Josip Turk (Ljubljana) kot predsednik in župni nadzornik, Fran Barle (Ljubljana) za Ljubljano, Bizovik, Brezovico, Kašelj, Moste in Štepanja vas — občni načelniki gasilnih društev.

Prostovoljno gasilno društvo v Postojini slavi v nedeljo, dne 20. avgusta 1911 svojo 30letnico obstanka. Zjutraj med 7. in 8. uro sprejem gostov na kolodvorn, nato skupni odhod v mesto, kjer se došli gostje pozdravijo. Točno ob pol 9. slovensa sv. maria v drevoredu pri »Ribniku«. Po sv. maši odlikovanje dveh gasilcev in defiliranje. Ob 10. obisk Postojanske jame (za uniformirane društvenike in njih družine vstop 1 K za osebo). Ob pol 1. banket v hotelu »Jama«. Vsa društva imajo kupne obede po določenih gostilnah, na katere se bodo članji po številu porazdelili. Med pol 2. in 3. uro vaja z alarmom. Po vaji koncert mestne godbe, srečolov, kenganje na dobitke in prosta zahava v hotelu »Jama«.

Prosvetu.

Slovensko deželno gledališče. Kot opera in opereta pevka je angažvana ga. Jeanette plem. Foe dranspergova, učenka M. Hudabode Šole, znana pevka na koncertih »Glasbene Matice«, v Belegradu i. dr. — Novoangeževani spevokomik in tenor-buffo g. Miroslav Horák y je dospel v Ljubljano, da se uči jezik. Sodeloval bo v opereti, operi in spevogri. — Gosp. Vladimir Šimac ek naš mladostni ljubimec, ki je gostoval na »Narodnem divadlu« z lepim uspehom, je dospel že v Ljubljano, da se udeležuje skušenj. — Kot stalno angažovan igralce je vstopil v ensemble našega gledališča g. Al. Strukelj, doslej epizodist gledališča v najboljši član klubu ljubljanskih diletantov. — Ravnateljstvo je sprejelo novo izvirno dramatsko delo za vprizoritev, ki ima naslov: Kralj Matjaž. — V dramatično šolo se je vpisalo letos izredno veliko število gojenk in gojencev, ki imajo pouk vsak teden štirikrat v gledališki dvorani. Poučuje gosp. režiser H. Nučič. Spočetka septembra se priredi javna produkcija. — Slovenski člani drame imajo od 1. t. m. nadalje vsak dan sknšno. Pripravi se čim več dramatskih novitet do začetka gledališke sezone. — Kot spevokomik in tenor-buffo je angažovan g. Miroslav Horák y iz Prage. — Ker se je usoda naše opere odločila še 11. t. m., vrše se še sedaj pogajanja z opernimi pevci in pevkami. V uspehih teh pogajanja poročamo čim preje. — Gospod Vaclav Talich je podpisal pogodbo kot operni

in operetni kapelnik ter zdaj sestavlja operni in operetni repertoar. Angažuje se za opereto še en kapelnik iz Pragi. — Priglase za operni zbor sprejema g. kapelnik Talich.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega kot vsklicnega sodišča.

Obsojeni kapelan Lovšin in njegove — klobase. Svoj čas smo že poročali o moravškem kapelanu, ki se je že utrl žaljenega, zato, ker mu je gosp. Orehek očital, da v petek klobase je, ker ima od škofa — dispenzo. Tožil je gosp. Orehek, toda gosp. Orehek je bil oproščen v obeh instancah. Zdaj so bile to klobase zopet pred sodiščem, kajti kapelan se je zaletel v Oreheka in ga radi — klobas sramotil, tako da sta vlogo zamenjala — zdaj je nastopil Orehek kot tožnik in kapelan je zopet — pogoren. Kakor je bil gosp. Orehek ob otožbo oproščen, — tako je bil zdaj kapelan na Orehekovo otožbo — obsojen! Povodom državnozoborskih volitev v Moravčah dne 13. junija je namreč imenoval volilni komisar za zapisnikarja volilne komisije Franceta Oreheka, tajnika posojilnice v Moravčah. K volitvi je pripeljal svoje klerikalne backe tudi kapelan Lovšin. Sitnarij je in hotel igrati na vsak način na volišču vodilno vlogo. Posebno ga je jezilo imenovanje zapisnikarja Oreheka. Ko je uvidel, da mu vse sitnarenje nič ne pomaga, je zaupil vprvič volilne komisije in zbranih volilev: »Škandal, da sedi tak človek med našimi možmi.« Orehek je bil s tem razčlanjen kot zasebna oseba, vsebovala pa je to žaljenje tudi javni delikt, ker je bil Orehek takrat že zapisnikar in stal kot tak pod varstvom zakona kot uradna oseba. Orehek je seveda kaplana tožil. Okrajno sodišče je obsegalo kaplana radi dveh prestopkov, in sicer po § 312 in 431 na 40 K globe ali 4 dni zapora. Značilno je, kako se je kaplan zagovarjal. Rekel je, da je Oreheka zato tako nahrulil, ker je ta jedel na veliko soboto v gostilni klobaso — brez škofove dispenze! Značilno mu je tudi, da Orehek ne bodi v cerkev in ne prejema zakramentov. Misli, da je ta možkar, da smo dans še vedno v tisti temni dobi, ko so takci argumenti opravičevali vsako še tako kriječno in sirov postopanje proti svojemu nasprotniku. No, danes to ni več tako onečaščujoče, da bi zaradi tega smel vsak kaplanček poštenega človeka, če je naprednega mišljenja, kar tako napadati. S tem zagovorom je pokazal kapelan, da je ali silno omejen, ali pa je tako zagrizen, da noče tega uvideti, ali pa je morda v svojem fanatizmu še celo misil, da se mu bo vsesto sodišče na limanice. S kaznijo seveda ni bil zadoljen in se je pritožil. Njegov zastopnik pri vzklicni obravnavi sičer priznal kaplanovo krivdo. Pobiljal pa je idealno konkurenco obeh paragrafov 312 in 431 ter dokazoval, da je ta nemogoča. Zadoščeno bi bilo kazenskemu zakonu, če bi se bil obštolil kaplan le radi prestopka po paragrafu 312, katerega pa tudi ni hotel biti kriv. Temu mnenju zagovornika se je pridružil tudi državni pravdu. Podpiral pa je pravno stilice prvega sodišča z vso odločnostjo zastopnik zasebnega tožnika. Že iz zagovora kaplanovega se vidi, da je nameraval toženi kaplan napasti osebno čast tožitelja. Kako pride torej Orehek do tega, da bi se žaljenje, ki se mu je storilo, manj kaznavalo, ker je bil Orehek takrat uradna oseba in kot tak pod varstvom zakona. Logično je, da je žaljenje še hujše, kajti v tem slučaju se zdržuje žaljenje osebna, kar kaže jasno kaplanov zagovor z žalitvijo uradne osebe. — Vzklicni senat je potrdil prvo obsojenje in sicer § 312 k. z., izključil je le konkurenco dveh prestopkov. Kapelan, ki je bil že enkrat kaznavan, je zopet za eno kazen bogatejši. Zdaj se bodoča radi klobas menda še pomenila s škofom. Dober tek!

Razgled po slovanskem svetu.

— Poneverba pri »Matici Srpski«. Blagajnika »Matici Srpske« Lazarja Manojlovića iz Novega Sadeca so aretrirali zaradi poneverbe društvenega denarja v znesku 400.000 K. Manojlović je 36 let star in je bil na glas, da je zejo bogat. Afera vzbuja velikansko razburjenje med Srbi.

— Češki hoteli v alpskih deželah. »Tagespost« poroča, da namera na nek češka država iz Prage in Plzna, ki je v najožiji zvezi s češkimi bankami, ob turški zelenjavci ob Beljaku do Solnograda zgraditi več hotelov. Pogajajo se že zaradi nakupa stavbišč v Götingu, Badgasteinu, Malnicu in Beljaku. V Malnicu se že nahaja hotel »Aukogel«, ki je v čeških rokah.

Razne stvari.

* **Nemška kultura.** Povodom 250-letnice 54. pešpolka v Olomoucu so napadli Nemci Čehe. Pri napadu je bilo več oseb ranjenih. Policija, ki je moral rabiti orožje, je aretirala 6 oseb.

* **Pravica a la Krek.** Iz New Yorka poročajo: V Coatesville v Pensylvaniji so ljudje napadli bolnišnico, od tam odpeljali dva zamorce, ki sta ležala bolna v bolnišnici in ju vrgli v pripravljen ogenj, ki so ga bili prej začigli na prostem prostoru. Zamorce sta se bila udeležila pri nekem ropu, ter sta umorila nekega redarja.

* **Bala za telefonistinje.** V Londonu imajo telefonistinje lepo navado. Če se katera omoži, tedaj ji vsaj deloma kupijo balo njene tovarišice. Vsaka da v to svrhu pol silinga t. j. okoli 60 vin. Ker je v Londonu več telefonistinj, tedaj zbereo lepo vlogo, ki sicer ne zadošča za veliko balo, vendar ji je pa s tem precej pomagano. Balo izroči srečni nevesti deputaciju njenih koleginj. Taki slučaji se kaj pogosto dogajajo, vendar pa vsaka telefonistinja rada daruje, ker upa, da pride tudi na njeno vrsta.

* **Kolera.** V Carigradu se je zgodilo tekom zadnjih 40 ur 114 slučajev kolere, 59 oseb je umrlo. Uradna poročila pravijo, da kolera v mestnem delu Haskoj pojava, širi se pa v evropskem predmestju Bujuk-Dere, kjer se je zgodilo 20 slučajev. Tudi v poletni palači ruskega poslaništva se je zgodil en slučaj. Samo v zadnjih 24 urah je zbolelo po uradnih poročilih 65 ljudi za kolero, 24 pa jih je umrlo. Najbolj trpe mestni deli Haskoj, Balat, Kasim paša in Ūskudar. Vladna je dovolila 30.000 turških funtov. V Solunu se je dogodil nov slučaj kolere med vojaštvom. Po drugi Albaniji je umrlo 63 ljudi za kolero. Na otoku Kamaran v Rdečem morju, kjer je lazaret za romarje, je zbolelo 12. t. m. 29 vojakov saničnegata kordonata za kolero.

* **Boji v Albaniji.**

Carigrad. Carigrad, 16. avgusta. Vali v Janini poroča, da je prišlo 12. t. m. pri vasi Premet do boja med turškim vojaštvom in četami. Vojaštvu imata dva mrtva in dva ranjena. Izmed vstavev je več ranjenih in več mrtvih.

Solon. Solon, 16. avgusta. Pri Jenide Vardaru so turški vojaki po dolgem boju ustrelili bolgarskega četaša Apostola in še dva druga četaša. Pravijo, da je Apostol identičen z razvilitim četašem Petkovom.

Kolera. Carigrad, 16. avgusta. Carigrad, 16. avgusta. V Peču je umrlo 27 ljudi za kolero, v Djakovaru 4, o več slučajih poročajo iz Mitrovice. V San Giovani di Medua se je zgodilo 15 novih slučajev, 6 oseb je umrlo za kolero.

Bruselj. Bruselj, 16. avgusta. V dveh okoliških vaseh so konstiratili 5 novih slučajev kolere.

Boji med Karlisti in radikali.

Madrid. Madrid, 16. avgusta. V nekem predmestju Barcelone je prišlo do boja med Karlisti in radikali. V boju je bil eden ubit. Vojaštvu

„Domovina“

posreduje pri oddaji primernih stanovanj za dijake. Zato prosimo vse one stranke, ki imajo oddati dijaška stanovanja, da javijo to či u preje odboru društva; ravnotako se lahko obračajo starši dijakov do društva, ki bode njihovim željam radevolje ustreglo. — Pojasnila daje gosp. prof. Anton Jug, Ljubljana, Dalmatinova ulica 3 I.

Darila.

Upravniki naših listov so poslali za:

»Ciril-Metodovo družbo: Fran Schmit, Št. Jernej na Dolenjskem, 8 K 50 vin.; nabralo omizje pri »Recilj« ob prilikih odhodnice g. Anice Čuk pod gesлом:

Pod okencem zapeli,
samo borne kronte šteli,
Cirilu in Metodu v čast,
slovenski domovini v last.

»Sokolski tekmovalni sklad: Sokol v Ajdovščini 35 K 10 vin., nabral med svojimi člani (k tej svoti je prispevalo društvo 10 K).

Zivelci nabiraleci in darovalci!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 12. avgusta: Ivan Wolfart, godbenik sin, 4 meseci, Cerkvena ulica 21. — Ana Orehek, hči policijskega stražnika, 3 meseca, Strelška ulica 15.

Dne 13. avgusta: Slavko Serjak, sin delavca v tovarni, 3 tedne, Česta na loko 18. — Ivan Koderman, sin posestnika, 7 mesecov, Strelška ulica 15.

Dne 14. avgusta: Vladimir Kline, sin trgovskega poslovodje, 4 meseca, Poljanska cesta 60.

Dne 15. avgusta: Leopoldina Zupančič, drvarjeva hči, 3 leta, Hrenova ulica 7. — Avgusta Schleyer, akordantova hči, 3 meseca, Hradeckega vas 35.

V deželnih bolnicah:

Dne 12. avgusta: Filip Opršnik, uhožec, 34 let. — Franja Grošelj, bivaša služkinja, 28 let.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 16. avgusta 1911.

Maločeni papirji.	Dinarji	Blagovaj
4% majeve renta	92-15	92-35
4% srebrne renta	95-75	95-75
4% avstr. kronsk. renta . . .	92-10	92-30
4% ogr.	91-15	91-35
4% kranjsko deželno posojilo	94-10	95-10
4% k. o. češke dež. banke	93-65	94-65

Srečke iz l. 1860 1/4	418—	430—
" " 1864	600—	612—
" tisk.	307-90	319-90
" zemeljske 1. izdaje	293—	299—
" II. ogrske hipotečne	280-60	286-60
" dan. komunalne	249—	255—
" avstr. kreditne	508-75	520-75
" ljubljanske	504—	516—
" avstr. rdeč. kriza	86—	92—
" ogr.	71—	77—
" bezilk.	48-50	54-50
" turške	37—	41—
Velut.	250-50	253-50

Ljubljanske kreditne banke	477—	478—
Avt. kreditnega zavoda	658—	659—
Dunajske bančne družbe	350-50	551-50
Južne železnice	124-15	125-15
Državne železnice	745-25	746-25
Alpine-Montan	843-70	844-70
Ceške siadkorne družbe	326—	328-50
Zivnostenske banke	280-50	281-50

Velut.	11-36	11-40
Cekini	117-42 ⁵	117-62 ⁵
Marke	95-30	95-40
Franki	94-55	94-75
Lire	253-75	254-75

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 16. avgusta 1911.

Termi n.

Pšenica za oktober 1911. za 50 kg 11-34

Rž za oktober 1911. za 50 kg 9-24

Koruz za avgust 1911. za 50 kg 7-84

Koruz za maj 1912. za 50 kg 7-97

Koruz za sept. 1911. za 50 kg 7-68

Oves za oktober 1911. za 50 kg 8-36

Efektiv.

Mlačnje.

Poslano.

Avtirska špecialiteta. Na želodcu holehajočim ljudem priporoča je porabo pristnega »Mollovega Seidlitz-prška«, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodci krepino ter pospeši in prebavljenje in sicer z rastocim vseholom. Skatilica 2 K. Po poštrem povzetju razpoložila to zdravilo vsak dan lekarji A. MOLL, c. in kr. dvorni zalačitelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparam, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom.

5 18

z najmanjšim koščkom so zadovoljne,

če gremo na potovanje — namreč Payeve pristne sodenske mineralne pastilje. Lahko jih denemov še tako majhen kovček, vnahrbnik ali žep in imamo vedno brillantno, prijetno sredstvo pri roki če se prehladimo. Škatilica Fayevih pristnih sodenskih pastilj stane K 1-25.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzert, c. kr. dvorni založnik, Dunaj IV/1. Grosses Neugasse 17.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las
deluje najboljše priznana

Tanno-chin in tinktura
za lase

katera okrepojuje lase, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.
1 stekleniček z navodom 1 kronske.

Razpoložljiva se z obratno pošto ne manj kot dve steklenički.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil. medicinal. vin. špecialistič. nejljubljene parfumov, kirurgiških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Reslava cesta št. 1.

oleg novozgrajenega Fran Jožefovega

jubli. mostu. 169

v tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bojniških blagajn južne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bojniške blagajne v Ljubljani.

Kjer sta v redu tek, prebava,
Sta telo in duša zdrava!
Torej: Da ne boš bolan,
Vživaj pravi „FLORIAN“.

Želodčni likér

Florian

je pripravljen tek in prebavo
marsikom, ki je zamáno kupoval draga in neprjetna zdravila!

Ljudska kakovost liter K 2-40.

Kabinetna kakovost .. 4-80.

Naslov za narocila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Meteorologično poročilo.

Vilna nad morjem 2002. Srednji strani 1000 mm

avgusta 1911. Izvleček

čas opazovanja Stanje barometra v mm Temperatura v °C Vetrovi Nebo

14. 2. pop. 735 6 26-1 sr. svzh. del. jasno

9. zv. 735 1 17-9 brezvret. pol. oblak

15. 7. zj. 733 6 14-7 sl. jvzh. megla

2. pop. 730 6 26-4 slab jug del. oblač.

9. zv. 730 1 19-0 sr. szah. oblačno

16. 7. zj. 732 4 15-3 sl. jvzh. jasno

Srednja predvčerajšnja temperatura 19-7°, norm. 19-0° in včerajšnja 20-0°, norm. 18-9°, Padavina v 24 urah 0-4 mm in 2-4 mm

27 let star, dober vozač, več vseh poprav,

išče mesta.

Gre tudi na tovorni avtomobil. — Naslov

pod »Sofér 1883« na upravnštvo

»Slovenskega Naroda.« 277

Pes jerebičar

1 leto star, mati je dolgodlaka angleška seterca, oče je pa kratkodlak in nemške pasme, premovanih na Dunaju je naprodaj po dogovoru pri oskrbniku Pršnikarjevega dvora v Mekinjah p. Kamnik. 2781

lšče se 2780

v konfekcijski stroki dobro izuren, starejši

trgovski sofrudnik

samo prve sile ter dobra

prodajalka, učenka in sluha.

Išče se 2781

vstop takoj ali s 1. oktobrom. — Kje, pove uprav. »Slovenskega Naroda.«

Izvežbanega 2778

stenografa

obenem strojepisca kakor tudi

solicitatorja

sprejme 2779

Dr. Jvan Sket, odvetnik v Gorici.

Išče se 2772

učno mesto

za dobrinje v Ljubljani ali

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Motorno kolo

Nekarsulm, 2½ HP, ali pa Peugeot
3½ HP se cené proda.

Naslov: Vrhevnik pri deželni vladi.

J. Zamljen

čevljarski mojster

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3
izvrašuje vsa čevljarska dela do naj-
nejše izvršitve in priporoča svojo zalogu
storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in
televadsko čevlje.

Za naročila z deželi zadostuje kot mera
priposlan čevljev.

Važno za vinske trgovce

Vinski sodi

več sto komadov, prav močni
in zdravi iz hrastovega lesa,
od 400—800 i

se dobivajo po prav nizki ceni
2545 pri tvrdki

M. Rosner & Co.
v Ljubljani.

Važno za vinske trgovce

Pozor!

Preselitev. Pozor!

Fr. P. Zajec, Ljubljana.

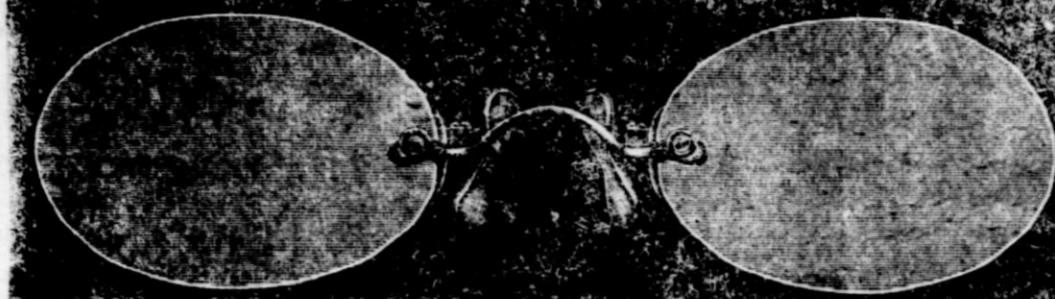
Velika zaloga pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine, kakor tudi gramofonov in plošč.

Tem potom vladno naznanjam, da sem preležil svoje trgovine sedaj na Starem trgu št. 26 na

Stari trg štev. 9,

isto popolnoma na novo uredil, ter povečal in mi bo mogoče svoje cenjene odjemalce v vsakem oziru v zadovoljnost postreči. — Osobito opozarjam slavno občinstvo, kot prvi v edini slovenski upravičeni to obrt izvrševati, oblastveno izprashani optik in strokovnjak na svoj

optični

zavod

po najnovejšem sistemu z električnim obratom urejeni, ter imam vedno v zalogi najnovejše ščipalnike, očala tudi Rotenstockove, teplomere, zrakomere, hygrometre, daljnoglede vseh vrst, kakor Zeis, Goerz, Busch itd., raznovrstne tehnice za žganje, mleko itd.

Vsa popravila izvršujem v svoji lastni, dobro urejeni delavnici točno in solidno — Zahvaljujem

se za dosedanje mi izkazano zaupanje, ter prosim, da mi isto ohranite tudi v bodoče. —

Z velespoštovanjem

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg št. 9.

Št. 26120.

Razglas.

Radi nastopa kolere v Trstu prepovedalo oziroma omejilo je c. kr. ministerstvo za notranje zadeve vzajemno s c. kr. trgovinskim ministerstvom z razpisom z dne 7. avgusta 1911 št. 5715/S v nadalje uvoz in prevoz naslednjega blaga, oziroma predmetov:

1. rabljenega osobnega perila, stare in nošene obleke (rabljenih efektov) rabljenega postelnjega perila (rabljenega postelnjega puha).

Če se odpošlje taksi predmeti kot potna prtljaga ali v slučaju preselitev, podvrači jih je glede zdravstveno-socijalne revizije in zdravstveno-političkega postopanja od slučaja do slučaja veljavnim posebnim določbam.

2. Prepovedan je nadalje uvoz in prevoz cunj in cap.

Izvzete pa so:

a) cape in cunje, ki se odpošlje kot veletržno blago, stisnjene in v balah zvezane z obroči.

b) sveži odpadki iz predelnic in tkalnic iz konfekcijskih zavodov in belinic; umetna volna, shodny in odpadki novega papirja.

Prevoz sub 1. in 2. označenega blaga in predmetov pa je dovoljen, če so tako spravljeni, da je vsaka manipulacija z njimi med potom nemogoča.

Razkužbi podvrači sme se le ono blago in one predmete, ki jih krajna zdravstvena oblast smatra za okužene.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 11. avgusta 1911.

2756

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:
Laschan I. r.

Priznane največje, resnične domača,
že 25 let obstoječa eksportna trdka.

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, Prešernova ul. 1
samo nasproti Frančiškansko cerkev
je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »UNION«
v Genovi in Bielu

on torej lahko po originalno tvorniških urah
garantirano zanesljive, v vseh legah in tem-
peraturah po njegovem astronomičnem
regulatorju regulirane, svetovno znane

Alpina ure

z matematično preciznim kolesjem — v zlatu,
tula, srebru, niklju in jeklu

prodaja.

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo.
Ceniki zastonj in poštne prosti.

Iščem fanta

h kinematografu. Mora nekoliko vedeti postavljati šotor. Služba vse leto, plačilo po dogovoru. Vpraša se do 20. avgusta pri Alejziju Breclju, kinematograf v Škofji Loki. 2782

Nočni salon.

Cestitim čaram priporoča

klobuk

te najfinjejšega okusa

Ida Škot-Vanc

239 Ido Frančo.

Šatni klobuki večno pri-
pravljeni. Tako tudi venci
o trakovi in razne cvetlice
doma izgotovljene. —

Občinska hranilnica

v Društu v Dalmaciji

sprejema

hranilne vlegle

od K 2— do K 100.000—

proti 5% obrestovanju, ter povrača
zneske do K 5000 — brez odpovedi, zneske
do K 20.000 — proti prijavi 8 dni, večje
zneske po dogovoru. — Za polletno izpla-
čevanje obresti izdaja na zahtevanje obrestne
knjižnice. — Dopisovanje v slovenskem in
hrvaškem jeziku. 2249

Za varnost hranilnih vleg in njih obre-
stovanje jamči občina Društvo.

Tehnična pisarna in stavbno podjetje

Ingenieur H. UHLÍŘ

3801

Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzetja zgradb.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani, oddelek I. je po prošnji lastnika Antonia Ravnika, posestnika v Ljubljani, Opekarška cesta št. 31 na prodaj po javni dražbi sledča nepremičnina, za katero se je ustanovila pristavljena izklicna cena in sicer vlož. štev. 268 ad Trnovsko predmestje, obstoječega iz hiše na Opekarški cesti, št. 31 (parcela štev. 212) s hlevom in 1 njivo (parcela štev. 250/100), za katero se je ustanovila izklicna cena v znesku 15000 K.

Dražba se bo vršila dne 21. avgusta 1911, v zgoraj navedeni hiši ob 9. uri dopolne.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejmejo. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez oziroma na prodajno ceno. Ostanki kupnine po odštetju vknjiženih dolgov se vknjiži na prodanem zemljišču. Dražbene pogoje je mogoče vprugledati pri g. c. kr. notarju Aleksandru Hudoverniku v Ljubljani kot sodnemu komisarju.

C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, oddelek I.,
dne 31. julija 1911.

ALFONZ

BREZNICK

c. kr. izvedenec in učitelj Glasbene Matice.

Največja in najstarejša trgovina in izposejevalnica klavirjev in har-
monijev. Velikanska zaloga vsega glasbenega orodja stran in muzikalij.

c. kr. avstrijski pošte-
ranični žiglo št. 114.603. Ljubljana, Kongresni trg št. 13 Naslov brzojavkam
PIANO - BREZNICK, Ljubljana.

Klavirje dvorne tvrdke Bösen-
dorfer, Chapka, Höckl & Holz-
mann, Stolzhammer in Man-
borg (amer. harm.) imam le jaz
izključno edini zastopnik za
Kranjsko v velikanski zalogi
in izbirli. Ne dajte se varati
po navidezno cenen, vsljivem
»nofelam«, osobito, ker nudim
vsakomur, da si po kolikor mo-
gece najniti edni ali na ču-
dovito majhno obroke brez
vsakega zadatja nabavi prvo-
vrstnega instrumenta z resnično

pismeno 10 letno garancijo. Star klavir najugodnejše v znamen. Izposejevalnina na-
mitja. Popravlja in ugaševanje vseh glasbenih napomej. Prigrani klavirji vedno v
zalogi. Violine, citre, kitare, tamburice, harmonike, telov, rogevi in strane po to
varniških cenah. — Oglejte si moja zaloge.

X X X
Cementne cevi
v vseh dimenzi-
jah, barvaste
plošče itd.
X X X

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.
Ljubljana.

X X X
Stopnice,
balkone, spo-
meniki, stavbni
okrasni itd.
X X X